

ДІАЛЕКТНА ЛЕКСИКА В ПОЕМІ ПЕТРА СКУНЦЯ «НА ГРАНИЦІ ЕПОХ»

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.

Випуск 1 (47)

УДК 811.161.2'282.2(477.87):821-1(477.87)Скунць

DOI: 10.24144/2663-6840/2022.1(47).237–241.

Харьківська О. Діалектна лексика в поемі Петра Скунця «На границі епох»; кількість бібліографічних джерел – 9; мова українська.

Анотація. Творчість Петра Скунця завжди привертала увагу літературознавців, мовознавців, публіцистів, критиків, а її вивчення до сьогодні залишається ще неповним. Петро Скунць – український поет, фольклорист, краєзнавець, публіцист, перекладач, який за своїм стилем та манерою письма належить до поетів-шістдесятників. Народився П. Скунць на Закарпатті, його творчий доробок відомий не тільки в Україні, а й далеко за її межами.

Метою нашої наукової розвідки є характеристика діалектизмів у поетичній творчості П. Скунця, яка з погляду лексико-словотвірної та морфологічного опису ще не стала об'єктом дослідження. Фактичним матеріалом для статті слугували зафіксовані нами діалектизми в поемі «На границі епох» (1968 р.).

Діалектна лексика говірок Закарпаття вже неодноразово була об'єктом дослідження. Відповідно ґрунтовного й системного вивчення потребують діалектизми у творах закарпатських письменників. За допомогою діалектів автор передає місцевий колорит, культуру, традиції, цінності тощо, описує життя і побут людей. Використання діалектизмів знаходимо у творах І. Чендея, П. Скунця, П. Мідянки, Д. Кешелі та багатьох інших. Відповідно залишається актуальним дослідження стилістичних функцій діалектизмів у творах закарпатських письменників, а лексико-словотвірна, морфологічна та синтаксична характеристика є важливим компонентом, який поглибить наукові дослідження в галузі діалектології.

У результаті дослідження поеми «На границі епох» вдалося виокремити кілька лексико-семантичних груп діалектних іменників: *назви осіб, локативні найменування, назви рослин, назви давніх видів зброї, назви музичних інструментів* тощо. За походженням переважає власне українська лексика, зафіксовані поодинокі лексеми, запозичені з угорської, румунської, чеської та деяких інших мов. У поемі Петра Скунця «На границі епох» представлена й ознакова лексика – прикметники, дієслова, рідше прислівники.

Словотвірна характеристика показала, що твірною базою для похідних виступає в основному адвербіальна основа. Продуктивними є суфікси *-к, -ик, -иць, -ець* тощо.

Ключові слова: діалектизм, лексичний діалектизм, говірки Закарпаття, верховинські говірки, лексико-словотвірний аспект, Петро Скунць, «На границі епох».

Постановка проблеми. Петро Скунць – український поет, фольклорист, краєзнавець, публіцист, перекладач, який за своїм стилем та манерою письма належить до поетів-шістдесятників. Саме Петро Скунць «є репрезентантом яскравого і талановитого покоління письменників-шістдесятників, поетів-мислителів, котрі своєю творчістю розширили тематичні та естетичні горизонти української літератури ХХ століття, збагатили її поетику, започаткували новий, несоцреалістичний етап її розвитку» [Балла 2004, с. 214]. Народився П. Скунць у селищі Воловому на Закарпатті, сьогодні смт. Міжгір'я, жив і працював в Ужгороді. Був членом Національної спілки письменників та лауреатом Національної премії імені Тараса Шевченка. Багатогранна особистість, яка залишила неоціненний скарб у літературі, мистецтві, культурі та історії нашого краю. Філософські погляди Петра Скунця виховали вже не одне покоління.

Поема Петра Скунця «На границі епох» побачила світ 1968 року й належить до так званого другого етапу творчості поета. Саме з цього періоду письменник використовує у своїх поезіях діалектизми – лексику закарпатських говірок. О. Ігнатович зазначала, що «з роками Петро Скунць приходить до осмислення свого коріння – рідної землі, роду, людей карпатського краю. З-під його пера з'являється низка віршів-присвят <...> сво-

ім землякам, до котрих не був достатньо уважним протягом життя. А виявилось, їхні долі – вкрай драматичні, і почуття морального, громадянського обов'язку властиве їм ніяк не менше, ніж самому Петру Скунцю. Через персоналії Олександра Духновича, Олександра Маркуша, Михайла Томчанина, Юрія Станинця, Василя Гренджі-Донського, Августина Волошина поет приступив до прискіпливого осмислення історичного минулого нашого краю й розуміння жертовності підкарпатської інтелігенції та її місії в підтриманні освітньо-культурного рівня народу» [Ігнатович 2012, с. 11]. Оскільки П. Скунць був родом із Міжгір'я, то й у поезії переважає лексика верховинських говірок, але автор ніколи не класифікував і не обмежував використання діалектизмів усіх говірок Закарпаття. Часто згадував і описував у поезії села та міста Закарпаття.

Найбільше діалектних лексем знаходимо в поезії «Весілля в Ізі», де майже кожне слово має фонетичні та морфологічні особливості закарпатських говірок, багатий діалектний синтаксис. Але варто зазначити, що автор місцями з обережністю ставився до використання діалектизмів, специфічного діалектного синтаксису, а якщо вже це робив, то його твори ніколи не були перенасичені незрозумілими словами, мовними зворотами тощо. Кожна діалектна лексема гармонійно вліталася в канву художнього твору і посідала своє особливе місце.

Методи та методика дослідження. Вивчення мови творів окремих письменників вимагає використання як традиційних лінгвістичних методів (описового, узагальнення, спостереження, порівняння), так і спеціальних, які змушують нас заглиблюватися в історію, фольклор, культуру, традиції тощо, а саме: літературно-художньої інтерпретації, культурно-історичний та психологічний методи. Використано також метод кількісних підрахунків.

Аналіз досліджень. Вивченням життя і творчості Петра Скунця займалися О. Ігнатівич, П. Іванишин, Т. Салига та багато ін. П. Іванишин, характеризуючи образи та художнє оформлення поезії письменника, зазначив: «Одне з провідних місць у системі образотворення поета займає використання лексем закарпатських говорів. Діалектизми він починає вживати десь із другого періоду своєї творчості. І це не випадково: перші дві збірки творилися з наміром довести формою і змістом, що *«кі я так можу»*. Діалектизми тут були б недоречні – як свідчення мовної меншовартості, недостатнього володіння літературною мовою» [Іванишин, URL: <https://md-eksperiment.org/post/20201125-iz-sposterezhen-nad-poetichnoyu-movoyu-petra-skuncya>].

Детально творчість П. Скунця охарактеризована у працях О. Ігнатівич, де розкрито життя і діяльність поета, досліджено «проблематику, художню еволюцію, фольклорні джерела і зв'язки з творчістю письменників України та досягнення П. Скунця на перекладацькій та журналістській ниві» [Ігнатівич 2001, URL: https://revolution.allbest.ru/literature/00376133_0.html]. Петро Скунець описував у своїх поезіях фольклорні традиції та вдало використовував народні слова. О. Ігнатівич зауважує, що автор «звертався до народного слова, щоб повніше розкрити характер ліричного героя, умови його життя, спосіб мислення, філософське бачення світу. Для наближення читача до подій, що відбуваються на Закарпатті, П. Скунець використовує діалектні слова (*нянько, жона, легіник*), словосполучення народнопісенного характеру (*срібло-злото*), динамічну ритміку, повтори» [Ігнатівич 2001, URL: <http://referatu.net.ua/newreferats/7569/182295>]. Яскравим прикладом використання народних засобів із стилістичною метою є якраз поема «На границі епох».

Не можна оминати публіцистичну діяльність Петра Скунця, де автор чітко пропагував державотворчі цінності, збереження традицій та культури. У своїх статтях, рецензіях, есе, нарисах обережно ставився до русинства, вважаючи визнання русинства на Закарпатті як національності – це «тільки спекуляція». Розмірковуючи над граматики, які були в той час на Закарпатті, вважав, що жодна з них не годиться, бо «тільки на його рідній Міжгірщині можна затвердити відразу декілька граматик, адже чи не в кожному селі діалектна мова позначена відмінностями» [Бідзіля, Надворна 2012, с. 206]. Відповідно П. Скунець намагався творити свою художню мову поезії, наближаючи її все більше до української літературної мови, і в такий спосіб зближував Закарпаття, яке довгий час перебувало у складі різних держав, з Центральною Україною, з

Києвом. Пізніше П. Іванишин зазначав, що «кількість русизмів поступово зменшується з кожною поетовою збіркою. П. Скунець не зробив своєї твори полігоном для варварського «злиття мов», внаслідок якого повинна була зникнути мова українська» [Іванишин, URL: <https://md-eksperiment.org/post/20201125-iz-sposterezhen-nad-poetichnoyu-movoyu-petra-skuncya>].

Мета статті. Метою нашої наукової розвідки є характеристика діалектизмів у поетичній творчості Петра Скунця, яка з погляду лексико-словотвірного та морфологічного опису ще не ставала об'єктом вивчення. Фактичним матеріалом слугували виявлені нами діалектизми в поемі «На границі епох» (1968 р.).

Виклад основного матеріалу. Діалектизми говірок Закарпаття вже неодноразово ставали об'єктом дослідження – лексика, граматики, синтаксис, словотвір тощо. У творах письменників Закарпаття за допомогою діалектів передано місцевий колорит, культуру, традиції, цінності тощо, описано життя і побут людей, представлено народну творчість. Використання діалектизмів знаходимо у творах І. Чендея, П. Скунця, П. Мідянки, Д. Кешелі та інших.

Починається поема віршем «Від автора», у якому Петро Скунець звертається до Д. Вакарова, використовуючи для підсилення образу діалектне найменування – *Митро* (літ. *Дмитро*): *Митре мій, коли над нашим світом напинає вітер небеса...* [Скунець 1968, с. 5]. Антропонім *Митро* вживається в усій поемі, жодного разу автор так і не використовує літературну форму, показуючи нам тісне спілкування з Д. Вакаровим.

Виділяємо кілька лексико-семантичних груп діалектних іменників, які зафіксовані в поемі Петра Скунця «На границі епох»:

1) Назви осіб:

за родом чи видом діяльності: *вакар* 'чередник': *вакар, що доглянув дівку* [Скунець 1968, с. 11]; *гусяр* 'музикант, який грає на скрипці': *та загуляй, гусярику, у струну тоненьку* [Скунець 1968, с. 27]; *жниця* 'жнець': *так жниці співали, ніби й справді життя розпивали* [Скунець 1968, с. 65]; *гонець* 'той, хто женеться за ким-небудь, переслідує когось': *а з того світу спішисть гонець* [Скунець 1968, с. 81];

за спорідненістю: *няньо, нянько* 'батько': *няньку, ваші теж загрузли* [Скунець 1968, с. 17]; словом, *няню*, не треба думати, що зіб'юся з путі без рідних [Скунець 1968, с. 33]; *свекра* 'мати чоловіка': *свекор у ня дуже добрий, свекра предобренька* [Скунець 1968, с. 29]; *цімбор* 'друг, товариш'; пор. угор. *csimbora* т.с. [Сабадош 2021, с. 572]; *не позирай через плече на цімбору мого* [Скунець 1968, с. 28];

за віковими ознаками: *легінь* 'парубок'; пор. угор. *legény* т.с. [Сабадош 2021, с. 214]; *ніщо вам ся, легіники, на дівчині бити* [Скунець 1968, с. 29]; *дівчак* 'хлопчик; дитина' [Сабадош 2021, с. 83]; *розумієш і сам, дівчаче, що сорочка своя до тіла завжди ближче* [Скунець 1968, с. 34];

за якісними ознаками: *сарака* 'бідолаха', пор.

рум. *sărac* ‘бідняк, жебрак’ [Сабадош 2021, с. 457]: *сарака* – не був атеїстом, не знав, що сьогодні знають [Скунць 1968, с. 13]; *газда* ‘господар, хазяїн’, зневаж. ‘заможний селянин’; пор. угор. *gazda* ‘господар, селянин’ [Сабадош 2021, с. 69]: *налякали газду поважного* [Скунць 1968, с. 53]; *ридалець* ‘чоловік, який часто плаче, нарікає на своє життя’: *і він, ридалець або насмішник* [Скунць 1968, с. 80].

2) **Найменування доріг та місцевості: *путь*** ‘путь, шлях дорога’, див. ще [Сабадош 2021, с. 425]: *най мені моє світило видре путь твою з-під формених чобіт* [Скунць 1968, с. 6]; *паша* ‘пасовище’: *бо пашу свою толочить* [Скунць 1968, с. 9]; *хаща* ‘ліс’, див. ще [Сабадош 2021, с. 564]: *лише в самовільні хащі* [Скунць 1968, с. 11]; *грунь* ‘вершина гори’ [СУМ, II, с. 182]: *а залишать просто гори, не бескиди, не груні – просто гори* [Скунць 1968, с. 16].

3) **Назви музичних інструментів: *гуслі***, мн. ‘скрипка’, див. ще [Сабадош 2021, с. 68]: *плачте, гуслі, смійся, бубне* [Скунць 1968, с. 28]; *бубен* ‘бубон’: *плачте, гуслі, смійся, бубне* [Скунць 1968, с. 28].

4) **Назви рослин: *ружа*** ‘троянда’; пор. ще пол. *róża*, чес. *ruže*, словац. *ruža* [Сабадош 2021, с. 454]: *запалюючи тихі ружі, на веселках світ висів* [Скунць 1968, с. 15].

5) **Назви давніх видів зброї: *пендрик***, заст. ‘гумовий кийок у чехословацького жандарма’; пор. чес. *pendrek* т.с. [Сабадош 2021, с. 305]: *та зате під пендрик попадуть і блохи* [Скунць 1968, с. 21].

6) **Найменування плазунів: *гадина*** ‘змія’: *закликав обезглавити гадину* [Скунць 1968, с. 63].

7) **Назви множинних іменників: *уроди***, мн. ‘врожай’: *та нема погоди – і слабі уроди* [Скунць 1968, с. 22].

Часто трапляються поодинокі назви інших тематичних груп: *ватра* ‘вогнище’, див. ще [Сабадош 2021, с. 45]: *день погасне, неначе ватра* [Скунць 1968, с. 52]; *попіль* ‘попіль’: *власним попелом добрений сад* [Скунць 1968, с. 58]; *прут* ‘палиця’ [Сабадош 2021, с. 416]: *покарають не прутом вербовим* [Скунць 1968, с. 73].

За походженням переважає власне українська лексика, зафіксовані поодинокі лексеми, запозичені з угорської (*легінь* ‘парубок’; пор. угор. *legény* т.с. [Сабадош 2021, с. 214]; *цїмбор* ‘друг, товариш’; пор. угор. *csimbora* т.с. [Сабадош 2021, с. 572]), румунської (*сарака* ‘бідолаха’, пор. рум. *sărac* ‘бідняк, жебрак’ [Сабадош 2021, с. 457]), чеської (*пендрик* ‘гумовий кийок у чехословацького жандарма’; пор. час. *pendrek* т.с. [Сабадош 2021, с. 305]) та деяких інших мов. Використання запозиченої лексики і в говірках Закарпаття, і в поетичній мові письменників зумовлено географічним розташуванням Закарпаття та історико-культурними умовами.

У поемі Петра Скунця «На границі епох» поширені не лише назви осіб, рослин, музичних інструментів, зброї тощо, а представлена й ознакова лексика:

1) **прикметники та дієприкметники: *померших***: *діти, які в померших вбачали війну, чуму...* [Скунць 1968, с. 14]; ***притоптаний***: *просто задивились на притоптаний нарцис* [Скунць 1968, с. 17];

незсохлий: та набридло платити податі за незсохле своє коріння [Скунць 1968, с. 35]; ***голоден***: *споконвіку на вулиці літ все лютіше хлопчак голоден* [Скунць 1968, с. 54]; ***прекрасен***, див. літ. ***прекрасний*** ‘який відзначається надзвичайною красою, милує око гармонією барв, ліній; дуже гарний’ [СУМ, VII, с. 534]: ***прекрасен він без слави і подій – від блиску слави сліпне справедливість*** [Скунць 1968, с. 69];

2) **дієслова: *ждати, заждати: але заждіте!*** *труп на могилі побачили* [Скунць 1968, с. 13]; ***позирати*** ‘дивитися’: *не позирай через плече* [Скунць 1968, с. 27]; ***гусяти*** ‘грати на струнному музичному інструменті’: *та загуляй, гусярику, у струну тоненьку* [Скунць 1968, с. 27]; ***продирати*** ‘розплющувати очі; дивитися’: *лиш очі продру, у дзеркало гляну – то й бритву беру* [Скунць 1968, с. 33]; ***не годен***, дієслово ***могти***: *чи не згоден, чи просто не годен* [Скунць 1968, с. 54]; ***затямити*** ‘запам’ятати’ [Сабадош 2021, с. 152]: *я свій затямив, ти свій затям* [Скунць 1968, с. 80];

3) **прислівники: *нетрудно*** ‘легко’: ***довести безглуздість існування – то нетрудно, Митре...*** [Скунць 1968, с. 7]; ***файно*** ‘гарно’: ***урвалася тота струна, що май файно гула*** [Скунць 1968, с. 30]; ***докись***: ***гуляй, гуляй, невісточко, докись молоденька*** [Скунць 1968, с. 30].

Серед морфологічних особливостей можемо виокремити:

1) вживання енклітичних форм особових і зворотного займенників *ня – мене: як ня любии, білявочко, люби ня самого, не позирай через плече* [Скунць 1968, с. 27]; *ся – себе: ніщо вам ся, легіники, на дівчині бити, кого схоче, того буде дівчина любити* [Скунць 1968, с. 29];

2) збереження форм перфекта в ролі минулого часу: *пропили-сьме дівку білу, пропили, пропили, та хочемо подивити, ци-сьме не втопили* [Скунць 1968, с. 29];

3) частка *най* у формах наказового способу: ***вселиться наша Іза, <...> най не лізе, хто боїться!*** [Скунць 1968, с. 29];

4) творення вищого і найвищого ступенів прикметників і прислівників за допомогою частки *май*: ***урвалася тота струна, що май файно гула, віддалася тота дівка, що май файна була*** [Скунць 1968, с. 30];

5) редульовані форми вказівних займенників: ***віддалася тота дівка, що май файна була*** [Скунць 1968, с. 30];

6) замість літературної форми займенника *у/в* уживається форма *ув*: ***і жах ув обличчя дихав*** [Скунць 1968, с. 13].

Словотвірний опис діалектної лексики в поемі «На границі епох» дав можливість з’ясувати, що лексеми утворювалися переважно від адвербіальної основи за допомогою суфіксів *-ар, -ець* та деяких інших: *ридалець* від *ридати*, *гонець* від *знати*, *жнець* від *жати*, *гусяр* від *гусяти* або *гуслі* (подвійна мотивація), частіше автор поєднував назву особи із дією: ***та загуляй, гусярику, у струну тоненьку*** [Скунць 1968, с. 27]. Відсубстантивна основа бере участь переважно у творенні здрібніло-пестливих

іменників: -ик: *цімборик* [Скунць 1968, с. 28], *зуслярик* [Скунць 1968, с. 27], *легіники* [Скунць 1968, с. 29]; -к: *нянько* [Сабадош 2021, с. 425]. Більшість діалектних лексем, зафіксованих у поемі, мають непохідну основу.

Висновки. Вивчення діалектів в українських говірках Закарпаття має системний характер. Досліджено лексичний, граматичний, дещо менше синтаксичний рівні, а діалектизми у творах закарпатських письменників потребують ще ґрунтовної та системної характеристики. У мові творів П. Скунця діалек-

тизми виконують стилістичну функцію, використовуються з метою підсилення образу, передачі дружніх стосунків, опису місцевості тощо. Загалом нам вдалося виокремити близько 70 лексем, які об'єднані в різні тематичні групи. Переважають назви осіб за різними ознаками (за спорідненістю, за родом діяльності, за віковими ознаками та деякі інші). Варто відзначити, що використання діалектизмів у поетичному мовленні Петра Скунця має стриманий характер, не перенасичує поезію говірковими рисами, а тільки доповнює її та передає місцевий колорит.

Література

1. Балла Е.Ю. Петро Скунць – поет-шістдесятник. *Українська поезія Закарпаття ХХ століття: Науковий збірник* / Упоряд. та передм. В. Барчан. Ужгород: Ліра, 2004. С. 199–215.
2. Бідзіля Ю., Надворна І. Творчі горизонти Петра Скунця-публіциста. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Вип. 28. 2012. С. 202–210.
3. Іванишин П. Із спостережень над поетичною мовою Петра Скунця. URL: <https://md-eksperiment.org/post/20201125-iz-sposterezhnen-nad-poetichnoyu-movoyu-petra-skuncya>
4. Ігнатівич О. Творчість Петра Скунця: проблематика та художня еволюція. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. Київ, 2001. URL: <http://referatu.net.ua/newreferats/7569/182295>
5. Ігнатівич О. Художні виміри поезії Петра Скунця. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Вип. 28. 2012. С. 8–12.
6. Сабадош І. Словник закарпатської говірки села Сокирниця Хустського району. 2-е видання, змінене і доповнене. Ужгород, 2021. 598 с.
7. Скунць П. На границі епох [поема]. Ужгород: Карпати, 1968. 87 с.
8. Словник української мови: в 11 т. Київ: Наукова думка, 1971. Т. II. 550 с.
9. Словник української мови: в 11 т. Київ: Наукова думка, 1976. Т. VII. 723 с.

References

1. Balla E. Yu. (2004) Petro Skunts – poet-shistdesiatnyk [Petro Skunts – the Sixties poet]. *Ukrainska poeziiia Zakarpattia XX stolittia: Naukovyi zbirnyk / Uporiad. ta peredm. V. Barchan. Uzhhorod: Lira. S. 199–215* [in Ukrainian].
2. Bidzilia Yu., Nadvorna I. (2012) Tvorchy horyzonty Petra Skuntsia-publitsysta [The creative horizons of Petro Skunts the publicist]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Filolohiia. Sotsialni komunikatsii. Vyp. 28. S. 202–210* [in Ukrainian].
3. Ivanyshyn P. Iz sposterezhnen nad poetychnoiu movoiu Petra Skuntsia [From observations on the poetic language of Petro Skunts]. URL: <https://md-eksperiment.org/post/20201125-iz-sposterezhnen-nad-poetichnoyu-movoyu-petra-skuncya> [in Ukrainian].
4. Ihnatovych O. (2001) Tvorchist Petra Skuntsia: problematyka ta khudozhnia evoliutsiia [Petro Skunts' works: Problematics and Artistic Evolution]. *Avtoreferat dysertatsiia na zdobuttia naukovooho stupenia kandydata filolohichnykh nauk. Kyiv. URL: http://referatu.net.ua/newreferats/7569/182295* [in Ukrainian].
5. Ihnatovych O. (2012) Khudozhni vymiry poezii Petra Skuntsia [Artistic dimensions of Petro Skunts' poetry]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Filolohiia. Sotsialni komunikatsii. Vyp. 28. S. 8–12* [in Ukrainian].
6. Sabadosh I. (2021) Slovyk zakarpatskoi hovirky sela Sokyrnytsia Khustskoho raionu [Dictionary of the Transcarpathian Patois of Sokyrnytsia village, Khust district]. 2-e vydannia, zminene i dopovnene. Uzhhorod. 598 s. [in Ukrainian].
7. Skunts P. (1968) Na hranytsi epokh [poema] [At the Boundary of Epochs (poem)]. Uzhhorod: Karpaty. 87 s. [in Ukrainian].
8. Slovyk ukrainskoi movy: v 11 t. (1971) [Dictionary of the Ukrainian language: in 11 vols]. Kyiv: Naukova dumka. T. II. 550 s. [in Ukrainian].
9. Slovyk ukrainskoi movy: v 11 t. (1976) [Dictionary of the Ukrainian language: in 11 vols]. Kyiv: Naukova dumka. T. VII. 723 s. [in Ukrainian].

DIALECTAL LEXIS IN PETRO SKUNTS' POEM “AT THE BOUNDARY OF EPOCHS”

Abstract. P. Skunts' work has always attracted the attention of literary critics, linguists, publicists, and critics, and its study is still incomplete. P. Skunts – Ukrainian poet, folklorist, expert on local lore, publicist, and translator, who by his style and manner of writing belongs to the poets of the Sixties. He was born in Transcarpathia and his creative legacy is known not only in Ukraine but also far beyond its borders.

The aim of our scientific investigation is to characterize dialectisms in the poetic work of P. Skunts, which in terms of lexico-linguistic description has not yet become an object of study. The factual material for the article was the dialectisms we recorded in the poem “At the Boundary of Epochs” (1968).

The dialectal vocabulary of Transcarpathian dialects has already been the object of study on several occasions – vocabulary, grammar, syntax, word formation, etc. The study of dialectisms in the works of Transcarpathian writers still requires a thorough and systematic study. With the help of dialects, the author conveys local colour, culture, traditions, values, etc., the everyday life of people is described and folk art is preserved. The use of dialectisms can be found in the works of I. Chendey, P. Skunts, P. Midianka, etc. Accordingly, the study of the stylistic functions of dialectisms in the works of Transcarpathian writers remains relevant, and the lexico-linguistic and syntactic characteristics are an important point that will deepen scientific research in the field of dialectology.

As a result of the scientific study of the poem “At the Boundary of Epochs”, we were able to identify several lexical-semantic groups of dialect nouns: *names of individuals*, *locative names*, *names of plants*, *names of ancient weapons*, *names of musical instruments*, etc. According to their origin, the Ukrainian lexicon is dominated, single lexemes borrowed from Hungarian, Romanian, Czech, and some other languages are recorded. The poem “At the Boundary of Epochs” by P. Skunts also features indicative vocabulary – adjectives, verbs, and less frequently adverbs.

The word-formation characteristic has shown that the derivative base is mainly adverbial. Suffixes *-k*, *-ik*, *-its*, *-ets*, etc. are productive.

Keywords: dialectism, lexical dialectism, dialects of the Transcarpathian Region, Verkhovyna dialect, lexical-verb-formation aspect, Petro Skunts, “At the Boundary of Epochs”.

© Харківська О., 2022 р.

Олеся Харківська – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, заступник декана філологічного факультету Ужгородського національного університету, Ужгород, Україна; olesya.kharkivska@uzhnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0002-8145-8069>

Olesya Kharkivska – Candidate of Philology, Associate Professor of the Ukrainian Language Department, Deputy Dean of the Philological Faculty, Uzhhorod National University, Uzhhorod, Ukraine; olesya.kharkivska@uzhnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0002-8145-8069>